

RS
USREPUBLIKA SLOVENIJA
USTAVNO SODIŠČE

OBČINA ROGAŠKA SLATINA

Številka: U-I-453/20-14

Datum: 13. 5. 2021

Prejeto: 21.05.2021	Šifra: 701
Šifra: 0520-0004/2021-3	Vred: -
Vrednost: 100	

SKLEP

Ustavno sodišče je v postopku za preizkus pobude mag. Andrejke Flucher, Rogaska Slatina, na seji 13. maja 2021

sklenilo:

- 1. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti drugega odstavka 75. člena Statuta Občine Rogaska Slatina (Uradni list RS, št. 67/17) se zavrne.**
- 2. Pobuda za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti III. in IV. člena Odloka o razpisu naknadnega referendumu o uveljavitvi Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje P3 z okolico (ZD7) v Rogasški Slatini (Uradni list RS, št. 157/20) se zavrže.**

OBRAZLOŽITEV

A.

1. Pobudnica izpodbija III. in IV. člen Odloka o razpisu naknadnega referendumu o uveljavitvi Odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje P3 z okolico (ZD7) v Rogasški Slatini (v nadaljevanju Odlok), ki določata, da se za dan razpisa referendumu, s katerim začnejo teči roki za opravila, ki so potrebna za izvedbo referendumu, določi 2. 11. 2020 (III. člen), in da se glasovanje na referendumu izvede v nedeljo, 13. 12. 2020, pri čemer je referendumsko območje Občine Rogaska Slatina. Zatrjuje, da dan glasovanja v okoliščinah epidemije nalezljive bolezni COVID-19 ni v skladu s temeljno državno ureditvijo, opredeljeno v drugem odstavku 3. člena ter tretjem in četrtem odstavku 90. člena Ustave ter izvotljuje bistvo človekovih pravic iz prvega odstavka 43. člena in 44. člena Ustave. Meni, da bi izvedba referendumu in kampanje strogo v rokih, ki jih opredeljujeta izpodbijani Odlok in Statut Občine Rogaska Slatina (v nadaljevanju Statut), ob hkratni veljavi protiepidemioloških ukrepov nedopustno omejila pravico do sodelovanja državljanov pri upravljanju javnih zadev. Volivce in organizatorje referendumске kampanje naj bi silila v sklepanje nedopustnih kompromisov med varovanjem javnega in osebnega zdravja na eni strani ter ustavnopravnimi standardi za dejansko svobodno odločanje in učinkovito rabo referendumu na drugi strani, kar bi lahko pomenilo neskladje s petim odstavkom 15. člena Ustave. Pobudnica izpodbija tudi drugi odstavek 75. člena Statuta, ki določa roke za izvedbo referendumu. Zatrjuje njegovo neskladje s 33. členom Zakona o

referendumu in o ljudski iniciativi (Uradni list RS, št. 26/07 – uradno prečiščeno besedilo in 52/20 – v nadaljevanju ZRLI).

2. Nasprotni udeleženec (Občinski svet Občine Rogaška Slatina) v odgovoru na pobudo navaja, da izpodbijani Odlok ni v neskladju s 33. členom ZRLI, temveč znotraj dovoljenega roka omogoča izvedbo demokratičnih postopkov. Pojasnjuje organizacijske in materialne pogoje, s katerimi je bila zagotovljena ustrezna organizacija volišč na dan splošnega glasovanja.

3. Ustavno sodišče je s sklepom št. U-I-453/20 z dne 7. 12. 2020 zavrnilo predlog pobudnice za zadržanje izvrševanja III. in IV. člena izpodbijanega Odloka. Referendum je bil 13. 12. 2020 izveden. Večina volivcev, ki so veljavno glasovali, se je strinjala s tem, da se Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za območje P3 z okolico (ZD7) v Rogaški Slatini uveljavi.¹

B. – I.

4. Drugi odstavek 75. člena Statuta določa, da se referendum izvede najprej 30 in najkasneje 45 dni od dne razpisa, v nedeljo ali drug dela prost dan. Pobudnica zatrjuje njegovo neskladje s 33. členom ZRLI, ki kot skrajni rok za izvedbo referenduma določa eno leto od dneva razpisa referenduma.

5. Pravica do glasovanja na lokalnem referendumu je varovana v okviru pravice iz 44. člena Ustave.² V skladu s to ustavno določbo ima vsak državljan pravico, da v skladu z zakonom neposredno ali po izvoljenih predstavnikih sodeluje pri upravljanju javnih zadev. Ta pravica je splošna ustavna pravica, katere bistvena značilnost je, da vsem državljanom zagotavlja možnost sodelovanja pri upravljanju javnih zadev. Najbolj neposredno se izvaja na ravni lokalnih skupnosti ter z referendumskim odločanjem in zakonsko iniciativo na državni ravni, posredneje pa z volitvami.³ Kot določa že sam 44. člen Ustave, se način njenega izvrševanja določi z zakonom.⁴ Gre za t. i. pravico pozitivnega statusa, zato mora zakonodajalec njeno izvrševanje urediti z zakonom, saj je brez ustrezne zakonske ureditve sploh ne bi bilo mogoče izvrševati. Ker gre za splošno ustavno pravico, nima samostojne zakonske ureditve,

¹ Glej Poročilo OVK Občine Rogaška Slatina, dostopno na <https://www.rogaskaslatina.si/media/2378/porocilo-2020.pdf> (26. 3. 2021).

² Glej npr. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-13/98 z dne 4. 11. 1999 (Uradni list RS, št. 99/99, in OdlUS VIII, 237), 5. točka obrazložitve.

³ Prim. J. Čebulj v: L. Šturm (ur.), Komentar Ustave Republike Slovenije, Fakulteta za podiplomske državne in evropske študije, Ljubljana 2002, str. 490 in 491.

⁴ Tudi drugi odstavek 15. člena Ustave določa, da je z zakonom mogoče predpisati način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kadar tako določa Ustava, ali če je to nujno zaradi same narave posamezne pravice ali svoboščine.

temveč se uresničuje v okviru zakonodaje, ki ureja lokalno samoupravo, referendum, ljudsko iniciativo in volitve.⁵

6. Način uresničevanja pravice glasovanja na lokalnem referendumu pomenijo tudi določbe, ki urejajo določitev datuma glasovanja na referendumu. Ker mora biti način uresničevanja človekovih pravic in temeljnih svoboščin predpisan z zakonom, morajo biti tudi določbe, ki urejajo določitev datuma glasovanja na referendumu, vsebovane v zakonu.⁶ Zakon o lokalni samoupravi (Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 76/08, 79/09, 51/10 in 30/18 – ZLS) nima določb, ki bi urejale to vsebino, zato se glede tega vprašanja smiselno uporabljajo določbe ZRLI.⁷ Časovni okvir za določitev datuma glasovanja določa 33. člen ZRLI, ki v prvem odstavku tega člena določa, da od dneva razpisa referenduma do dneva glasovanja ne sme preteči manj kakor 30 dni in ne več kakor leto dni. Določitev dneva glasovanja, do katerega preteče več kot 45 dni od dneva razpisa referenduma, sprejme Državni zbor z dvotretjinsko večino navzočih poslancev.

7. Izpodbijani drugi odstavek 75. člena Statuta, ki je podzakonski predpis, določa, da se referendum izvede najprej 30 dni in najkasneje 45 dni od dne razpisa, v nedeljo ali drug dela prost dan. To določbo je treba razlagati in uporabljati skupaj s prvim odstavkom 33. člena ZRLI, ker urejata isto vprašanje, ki ga podzakonski akt ne more urediti samostojno oziroma drugače, kot ga ureja zakon. Tudi za določitev datuma glasovanja na lokalnem referendumu torej velja, da mora biti razpisan najkasneje v enem letu od dneva razpisa lokalnega referenduma. Glede na navedeno so očitki o neskladju drugega odstavka 75. člena Statuta s 33. členom ZRLI očitno neutemeljeni. Zato je Ustavno sodišče pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti drugega odstavka 75. člena Statuta zavrnilo (1. točka izreka).

B. – II.

8. Izpodbijani Odlok je povzročal pravne učinke le do izvedbe referenduma. Po izvedbi referenduma nima več pravnih učinkov in je prenehal veljati. Ta položaj ustreza položaju, ki je predviden z drugim odstavkom 47. člena Zakona o Ustavnem sodišču (Uradni list RS, št. 64/07 – uradno prečiščeno besedilo, 109/12 in 23/20 – v nadaljevanju ZUstS).⁸ V takem

⁵ Prim. J. Čebulj v: L. Šturm (ur.), nav. delo, str. 490 in 491.

⁶ Prim. odločbo Ustavnega sodišča št. U-I-156/11, Up-861/11 z dne 10. 4. 2014 (Uradni list RS, št. 35/14, in OdlUS XX, 24), 27. točka obrazložitve, v kateri je Ustavno sodišče sprejelo stališče, da mora biti vsak način uresničevanja volilne pravice (drugi odstavek 15. člena Ustave) v temelju določen že z zakonom.

⁷ V skladu s 3. členom ZRLI se tudi za referendum v samoupravni lokalni skupnosti, kolikor ni z ZRLI ali drugim zakonom drugače določeno, smiselno uporabljajo določbe ZRLI o postopku za izvedbo referenduma (gre za določbe III. poglavja ZRLI z naslovom Postopek za izvedbo referenduma, 30. do 56. člen). Tudi prvi odstavek 56. člena ZRLI določa, da se določbe ZRLI o postopku za izvedbo referenduma smiselno uporabljajo tudi za izvedbo referenduma v samoupravni lokalni skupnosti, s tem da postopek za izvedbo referenduma vodijo volilni organi, ki vodijo lokalne volitve.

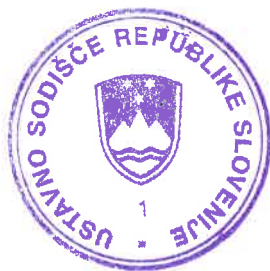
⁸ Prim. sklep Ustavnega sodišča št. U-I-197/13 z dne 12. 2. 2015.

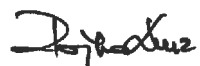
primeru Ustavno sodišče v skladu z drugim odstavkom 47. člena ZUstS odloči o ustavnosti izpodbijanega predpisa, če so izkazani pogoji iz prvega odstavka 47. člena ZUstS, tj., če pobudnik izkaže, da niso bile odpravljene posledice njegove protiustavnosti. Kot je mogoče razumeti pobudnico, naj bi bila protiustavna posledica, do katere bi lahko prišlo zaradi Odloka, otežitev oziroma onemogočanje glasovanja na lokalnem referendumu upoštevneemu številu prebivalcev občine. Ker je bil referendum že izveden, se te domnevne posledice z razveljavitvijo ali odpravo odloka za nazaj po naravi stvari ne da odpraviti. Glede na to pobudnica pravovarstvene potrebe za presojo Odloka ni izkazala.⁹

9. Ker Odlok nima več neposrednih pravnih učinkov in odločitev Ustavnega sodišča o njegovi ustavnosti ne bi mogla odpraviti morebitnih v pobudi zatrjevanih posledic, niso izpolnjeni pogoji iz drugega odstavka 47. člena ZUstS za oceno njegove ustavnosti in zakonitosti. Glede na navedeno je Ustavno sodišče pobudo za začetek postopka za oceno ustavnosti in zakonitosti Odloka zavrglo (2. točka izreka).

C.

10. Ustavno sodišče je sprejelo ta sklep na podlagi drugega odstavka 26. člena in tretjega odstavka 25. člena ZUstS v sestavi: predsednik dr. Rajko Knez ter sodnice in sodniki dr. Matej Accetto, dr. Rok Čeferin, dr. Dunja Jadek Pensa, dr. Špelca Mežnar, dr. Marijan Pavčnik, Marko Šorli in dr. Katja Šugman Stubbs. Sklep je sprejelo soglasno.

dr. Rajko Knez
Predsednik

⁹ Prim. sklep Ustavnega sodišča št. U-I-5/21 z dne 18. 3. 2021.